

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku J. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 czerwca 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku J. G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt V U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z 12 października 2017 r., odmawiającej J. G. prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie skarżącego: „Zastosowanie wykładni przepisów wymienionych w naruszeniach w przedmiotowej sprawie wskazują na fakt, iż postępowanie przed

sądem tak I jak i II instancji mogłoby zakończyć się innym orzeczeniem, aniżeli wydanym przez sąd II instancji. Sąd bowiem dał wiarę skarżącemu, iż wykonywał on prace zaliczane do prac w warunkach szczególnych, np. prace polegające na szlifowaniu i ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym, czy też prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Jednocześnie przyjął jednak, iż prace te nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem spornego okresu zatrudnienia nie można uznać za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. Takie stanowisko Sądu jest jednak oczywiście błędne. Z dokumentacji zgromadzonej w sprawie, jak i zeznań strony, wynika bowiem, iż skarżący wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Nazwa zajmowanego stanowiska nie przesądza bowiem o tym, czy pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych, lecz charakter powierzonych mu obowiązków. Skarżący w spornym okresie zatrudnienia wykonywał różnego rodzaju prace, w sposób cykliczny i w ramach stałego czasu pracy - montował betoniarki, zgrzewał koła, spawał, szlifował, parował. Za pracę natomiast otrzymywał dodatek i posiłki regeneracyjne. W trakcie wykonywanej pracy był narażony na czynniki szkodliwe związane ze środowiskiem pracy, tj. hałas, pył przemysłowy. Skarżący spełnia zatem wszystkie przesłanki pozwalające na przyznanie mu wcześniejszej emerytury na mocy art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zdaniem skarżącego, powyższe czyni niniejszą skargę oczywiście uzasadnioną”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu

(przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Chociaż autorka skargi powołuje się na oczywistą zasadność jej skargi kasacyjnej, to jednak nie przedstawia w uzasadnieniu wniosku odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zamiast tego konstrukcja uzasadnienia wniosku została sprowadzona do twierdzeń będących w istocie prostym zaprzeczeniem ustaleń zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...).

Sąd drugiej instancji oceniając sporną w sprawie kwestię – wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych – stwierdził, że w okresie zatrudnienia skarżącego w B. Zakładach Maszyn [...] „S. ” od 20 czerwca 1975 r. do 30 kwietnia 1980 r. J. G. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza. W okresie tym wykonywał różnego rodzaju prace: montował betoniarki, zgrzewał koła, spawał, szlifował, parował i wykonywał inne dodatkowe prace. Za pracę w szkodliwych warunkach otrzymywał dodatek i posiłki regeneracyjne. Sąd Apelacyjny dał wiarę skarżącemu, że w pewnym zakresie wykonywał on prace zaliczane do prac w warunkach szczególnych np. prace polegające na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne, wskazane w dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) pod poz. 78 wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, czy też prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym, wskazane w

dziale XIV (prace różne), poz. 12 wykazu A. Według Sądu drugiej instancji do uznania spornego okresu zatrudnienia za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach konieczne jest jednak, aby prace były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Skarżący w spornym okresie wykonywał także inne czynności – prace pakowacza, czyścił spawy i wykonywał inne dodatkowe prace, które nie są zaliczane do prac w warunkach szczególnych. W konsekwencji powyższego tego okresu zatrudnienia nie można uznać za okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jeżeli chodzi o drugi ze spornych okresów – okres zatrudnienia w Fabryce Przyrządów [...] B. S.A. od 18 czerwca 1980 r. do 31 maja 2012 r. Sąd ustalił, że skarżący pracował na stanowiskach: ślusarza, wiertacza i frezera. W okresie, który mógłby być zaliczony do prac w warunkach szczególnych (od 18 czerwca 1980 r. do 31 grudnia 1998 r.) pracował on jako ślusarz i wiertacz. Powyższy okres zatrudnienia również nie może być zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na to, że skarżący nie pracował w takich warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a miał powierzone różne obowiązki. Szlifowanie, którym między innymi zajmował się skarżący nie było jego głównym zajęciem, a jedynie czynnością wykonywaną dodatkowo.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skupia się na eksponowaniu wybranych elementów stanu faktycznego sprawy z pominięciem innych. Tymczasem – w rozpatrywanej sprawie – w ocenie zasadności roszczenia skarżącego Sąd Apelacyjny uwzględnił całość materiału dowodowego sprawy. Sąd drugiej instancji – w swojej ocenie – uwzględnił bardzo szeroki materiał dowodowy (dokumentację pracowniczą skarżącego w tym między innymi: świadectwa pracy, umowy o pracę, angaże, a także zeznania skarżącego). Ten materiał dowodowy nie potwierdził, aby J. G. w spornych okresach zatrudnienia w B. Zakładach Maszyn [...] „S.” od 20 czerwca 1975 r. do 30 kwietnia 1980 r. oraz w Fabryce Przyrządów [...] B. S.A. od 18 czerwca 1980 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował w warunkach szczególnych, gdyż wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na jego stanowiskach pracy, pracy w warunkach szczególnych określonej w przepisach rozporządzenia z 1983 r. W konsekwencji skarżący nie spełnił przesłanki

piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, niezbędnej do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.